

Häradsjär

Svenskt nr: 516300
Int.nr: C 7022
Lat./Long.: N 58 09, O 16 59
Tidigaste fyr år: 1863
Nuvarande fyr år: 1863
Automatiserad år: 1960
Avbemannad år: 1960
Tornets höjd: 29,4 m
Lyshöjd över havet: 35,6 m
Lysvidd: 18 nm

Original optik: 1:a ordn. (1840 mm) bestående av dioptrisk planlins med bulls-eye och inslipade ringar 4 fack á 45° samt dioptrisk trumlins 4 fack á 45°, alla facken med katadioptrisk krona (18 ringar) och krans (8 ringar), roterande på 10 stålullar, urverk med lod (vikt 73 kg, lodlina 24 m), fyrvekgig moderatörlampa för rovolja (förbrukning 68 cl/tim)

Nuvarande optik: 3:e ordn. (1000 mm) dioptriskt slipad trumlins med 6+6 inslipade ringar, 4 fack á 72° + öppen 2 fack á 36°, katadioptrisk krona (11 ringar) på 8 fack á 36° och krans (4 ringar) på 6 fack á 36°, Henry Lepaute, linshöjd: krona 682, trumma 680, krans 309 = 1671 mm

Fyrapparat: 1000W 120V lampa (reserv 2x40W 10,3V)
Övrig utrustning: Landkabel, batterier
Byggnadsmaterial: Järn
Tornets färg & form: Röd Heidenstamfyr

Fyrplatsbostäder: Samtliga hus är överlåtna till Statens Fastighetsverk. Under 2007 renoveras och anpassas byggnaderna för veckouthyrning (3 lägenheter á 2-3 r.o.k.) och dygnsövernattning (ca 8-10 bäddar). En förening/stiftelse för skötsel/bokning förväntas vara klart under sensommaren 2007. Info Kenneth Magnusson (se nedan). Båt 0707-966161, 0708-392236.

Ägare: SjöV äger fyren

Kontaktperson: Kenneth Magnusson 0123-47040 eller 0734-321258.

Vägbeskrivning: Bilväg Norrköping - Gryt 75 km. Kör E22 söderut från Norrköping, tag av mot Valdemarsvik och kör till Gryt (Gryt - fyren 5 nm). Under förmiddagar sommartid går dels postbåt från Fyrudden till lotshamnen (västra hamnen), dels skärgårdslinje 2 Stegeborg och Tyrislöt till Fyrhamnen (östra hamnen) med återresa eftermiddagar. I fyrhamnen förtöjning i naturhamn, i lotshamnens södra del ett fåtal gästbåtsplatser.

Övrig information: Häradsjärns fyr finns på Stångskär, vilket namn kommer från en tunna på en stång som fanns som navigationsmärke på ön på 1600 talet. År 1745 uppförde Norrköpings stad en ca 30 m hög åttakantig mycket ståtlig klocktornsformad träbåk på Häradsjär. Grundstenarna finns fortfarande kvar strax nordväst om nuvarande fyr.

Den första fyren byggdes inte förrän 1863 och blev Sveriges första fyr med roterande lins. Fyren byggdes av Ludwigsberg Mekaniska Verkstad i Stockholm varefter den monterades ned och transporterades till Häradsjär. År 1887 byttes lampnåbben för rovolja i moderatörlampan ut mot en fyrvekgig lampnåbb för fotogen (förbrukning 75 cl/tim). År 1907 installerades luxljus med moderatörlampan som reserv. År 1943 installerades Dalénljus (förbrukning 50 l/tim), samtidigt togs hela kronan samt delar av trumman och kransen bort och ett nytt urvek med lod (vikt 135 kg, lodlina 45 m, gångtid 10,5 tim) installerades. År 1960 elektrifierades fyren. Linsen av 1:a ordn. (1840 mm) byttes 1978 mot nuvarande 3:a ordn. (1000 mm) lins från Dämman.

Häradsjärns fyr var tillsammans med fyrarna på Sandhammaren Sveriges första Heidenstamfyrar med fackverkskonstruktion.